Nr. .3 31 sakawika 1923 h. Hod VII.

KRYNICA

TYDNIOWAJA

SIALANSKAJĄ HAZETA

Adres Redakcyi i Administracyi:
WILNIA, ZAWALNAJA 7.

„Krynica“ kaštuješ: na hod 10000
asobny numar 200 m.

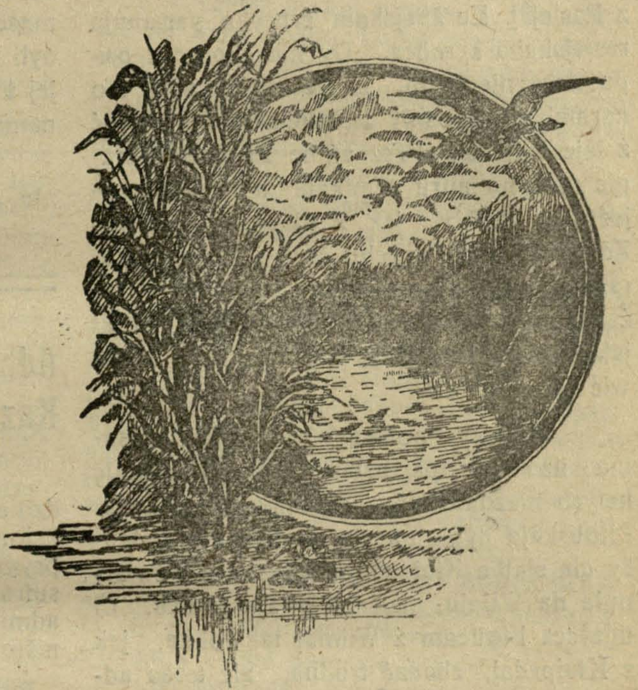

č wyhawarywajecca jak polsk. cz, i ras. ч, a š jak sz i ш.

USIM BIEŁARUSAM

Red. „Krynicy“ ad szczyraha serca žadaje wiasiołaha „Alleluja!”

Z aposznich dzion.

Žyćcio palityčnaje Eŭropy nie staić na adnym miejscy. Zaŭsiody jano źmianiajecca, zaŭsiody nowaje.

Z apošnich palityčnych padziejaŭ treba adznačyć pryznańnie ŭschodnich hranic Polššy. Polskija hranicy z Sawieckaj Biełarusiaj i Ukrainaj, jakija Polšč atrymała na asnowe mira z balšawikami ŭ Ryzie, až da apošnich dzion byli nie zaćwierdžany praz dziaržawy Europy. Europa ŭsio hladzieła, ŭsio čakała paradku ŭ Rasiei. Jana bajałasia, kab pryznańnie hranic Polščy z balšawikami nie raŭniałasia pryznańniu samych balšawikoŭ. Nakaniec adwažyłasia. Hranicy pryznała. Widać usim henym dziaržawam Europy

duža žadajecca mieć narmalnyja adnosiny z Rasiejaj. Eurapejskaja fabryka patrabuje rasiejskaha syraŭca. Dy nia chočycca papuścicca niemcam, jakija majuć amal što narmalnyja znosiny z Rasiejaj i karystajuć z jaje bahaćcia. Pryznańnie za Polščaj hranic ryskaho miru wynikaje nie tak z pryjaźni da Polščy, jak z ułasnaha intaresu. Zdajecca, išče krychu času j Eŭropa pierastanie kasicca na balšawikoŭ i pačnie ź imi samuju miłuju družbu. Moža tolki jakaja suświetnaja zawiarucha hetaj sprawie pieraškodzić.

Hranicy polska - litoŭskija taksama ŭžo Eŭropaj ustanoŭleny. Z hranic hetych niezdawoleny ani adny, ani druhija. Litoŭskaja dyplomacyja, pamysna ŭchodaŭšy dla siabie Kłajpedu, swajo woka źwiarnuła na Wilniu, jak na swaju stalicu. Ci ŭdasca litoŭcam ź Wilniaj tak lohka, jak z Kłajpedaj, zhadać trudna, ale treba adznačyć, što sawiety, z adnaho boku, dobra razumiejučy swaju wahu i patrebnaść na miżnarodnym rynku, a z druhoha boku, bačučy duža nia miłyja adnosiny litoŭska-polskija, ihrajuć tak, kab u palitycy našaha kraju trymać pieršuju skrypku.

Adnosiny niamiecka francuskija nad Rejnam, u Ruhry s kožnym dniom horšyja. Francuzy zaniali heny kraj lohka, ale kirawać im tak, kab nia wyšła jakoj wialikaj niapryjemnaści nia lohka. Francuski žaŭnier, stojačy na čužoj niamieckaj ziamli, kažuć, zadaje sabie pytańnie časta, na što jaho siudy ŭrad prysłaŭ?

Dyk wotźa, kali ŭsio heta razam woźmiem pad uwahu, dyk musim skazać, što niadobra na świecie, što žyćcio burlić i katłujecca. Ci jano supakoiŭšysia, astaniecca ŭ sučasnych ramkach, ci ŭznoŭ pažadaje znajści sabie inšyja formy — pakaža budučyna.

Naša biełaruskaja intelihiencyja pawinna ciapier usie swaje siły źwiarnuć na kulturna - ekanamičnaje raźwićcio swajho narodu. My nia wykarystali tych mahčymaściej dla swaho narodu, jakija pawinny byli wykarystać, a heta dziela słabaści swajej kultury i dziela swajej biednaty ekanamičnaj.

Dyk bačmož, kab hetaho z nami bolš nie zdaryłasia.

Ad. St—lč.

Adnosiny J. E. Biskupa sufrahana Kaz. Michalkiewiča da biełarusaŭ.

Kali my zrobim paraŭnańnie z toju dzikaju warožaściu, z jakoj pieršy lepšy ksiondz endek adnosicca da biełarusaŭ, to prydziecca adznačyć toje, što nowy biskup sufrahan Michalkiewič, budučy apostalskim administrataram, u adnosinach da nas byŭ ništo sabie.

Jon nikoli nie zabywaŭsia, što biełarusy kataliki takija samyja ludzi, jak kožnyja inšyja. Nat' kali jon nie chacieŭ spoŭnić našych prośbaŭ, dyk i to staraŭsia jon zrabić heta tak, kab nie abrazić prasicielaŭ.

Ks. M., jak administratar, dazwalaŭ karystać z mowy biel. u katechizacyi. Za swajo abjektyŭnaje ŭ hetym wypadku stanowišča, šmat mieŭ ks. M. prykraściej, bo Hipolit Korwin Mileŭski zrabiŭ u hazetach jamu zakid, što jon pryhataŭlaje ŭ Wilni hrunt pad zamienu jazyka polskaho... maskoŭskim.

Kali ŭ Wilni wychodziŭ „Biełarus" katalicki tydniawik, ks. M. wielmi pryjazna adnasiŭsia da jaho redaktara i krychu pamahaŭ materjalna hazecinie.

Wielmi zaachwočywaŭ ks. M. da wydawańnia katalickaha tydniowika ks. Siemaškiewiča, jaki nasiŭ tady dumku ab wydawiectwie „Siejbita".

Wyražajučy nadzieju, što ks. M. budučy biskupam sufrahanam, budzie za swoj doŭh uważać sprawiadliwyja adnosiny da biełarusaŭ, my adnak damahajemsia taho, kab siarod troch sufrahanaŭ wilenskaj dyecezii byŭ prynamsi adzin biełarus.

W.

Z SOJMU.

50 miljardaŭ na wajskowych asadnikaŭ. Padčas ahitacyi prad wybarami byli polskija partyi, jak „Wyzwoleńnie", što sialanam našym pryrakli ab spynieńni polskaj kolonizacyi na biełaruskich ziemlach. Adnak ciapier u Sojmie niama ani adnej polskaj partyi, jakajab stajała praciŭ kolonizacyi. Jany ŭsie hodziacca na kolonizacyju na našych ziemlach. Ziamlu swaju dla swaich sialan biełarusaŭ i dla ŭkraincaŭ astajecca baranić tolki pasłam biełarusam i ŭkraincam. Ad nikatoraha času ŭ kamisii rolnaj, a niadaŭna i ŭ Sojmie razważałasia sprawa hrašowaj zapamohi asadnikam. Sprawu hetu wypchnuŭ napierad Bryl z partyi Witasa, damahajučysia 50 miljardaŭ. Woś-ža hetyja witasoŭcy, a za imi i ŭsie inšyja polskija partyi, stajali za toje, kab takuju dapamohu dać asadnikam. Pasły biełarusy i ŭkraincy byli praciŭ hetaj zapamohi. Heta dziela taho, što našy pasły iduć praciŭ samaha asadnictwa, damahajucca jaho nia tolki spynić, ale i hetych asadnikaŭ, jakija da nas pryjechali, pasły damahajucca, kab u nas nia było. Kali sprawa henych 50 miljardaŭ na asadnikaŭ abhawarywałasia ŭ Sojmie, dyk ad imia Biełaruskich pasłoŭ hawaryŭ pasoł Taraškiewič. Woś ważniejšyja jaho słowy ab asadnictwie:

... „Zakon 1920 h. ab asadnictwie nia maje siły. Jon byŭ wydany tady, kali Polšč jašče nia mieła prawa na našy ziemli, bo ŭmowa Bałšawicka-Polskaja ŭ Ryzie padpisana ŭ 1921 h. 22 biełaruskija i ŭkrainskija pawiety, wyznačynyja henym zakonam pad kolonizacyju, da Polščy blizu nikoli nie należyli, a da Biełaruska-litoŭskaha haspadarstwa, jakoje zaŭsiody stojka baraniła swaju ziamlu ad čužyncaŭ...

Zakon ab asadnictwie kryŭdzić biełarusaŭ i z taho boku, što nie pazwalaje sieści na swaju ziamlu tym ludziam, jakija z Rasiei, ci tak adkul nie wiarnulisia da 1-ha krasawika (kwietnia) 1921 h. A mnohija nie mahli wiarnucca da hetaha času...

Ziemli našy musiać da nas należyć, bo lud naš jaje hnoiŭ swaim potam i krywioj i lud naš wiedaje, što ziamla da taho pawinna należyć, chto jaje abrablaŭ i abrablaje. Lud naš nie pazwolić sabie wyrwać swaju ziamlu"...

Nakaniec swajej mowy p. Taraškiewič ad imia ŭsiaho klubu pračytaŭ pastanowu ŭ hetaj sprawie biełaruskich pasłoŭ:

a) 50 miljardaŭ zwiarnuć na reformu rolnuju i na adbudowu zniščanych wajnoj biełaruska-ŭkrainskich ziemlaŭ,

b) stwaryć adumysłowuju sojmawuju kamisiju, ŭ skład jakoj uwajšoŭby i biełarus, dziela razsledawańnia asadnictwa na miascoch.

Taksama duża dobra zmahaŭsia z asadnictwam i ŭkrainski pasoł A. Wasynčuk, jaki miž inšym dakazwaŭ, što ziamla— ŭsia padpora našaho sialanstwa. U nas, kazaŭ, niama fabryk, niama pramysłowaści, dyk kali adniać ad nas ziamlu, to heta znača nie ŭ dalokaj budučyni ŭkrainskaje i biełaruskaje sialanstwa da torby dawieści. Nia hledziačy na ŭsio heta dapamohu polskija pasły pryniali, bo ich bolšaść.

Lik wajskowych asadnikaŭ. Za letašni hod wajskowych kolonistaŭ asieła ŭ nas 6550 siamiejstwaŭ, a ŭ hodzie sioletnim majuć pasadzić 2150.

Wajskowych kalanistaŭ usich majem 25000. Treba także wiedać, što biaz mała hetulki majem kolonistaŭ cywilnych.

Najnawiejšyja wieści ab wajskowych asadnikach.

W a j a w o d z t w a W a ł y n s k a j e: Ahułam uziata tut ziamli dziela asadnictwa 94000 hektaraŭ (hektar krychu mienšy ad dziesiaciny). Dahetul addana nadzełaŭ 8150.

W a j a w o d z t w a P a l e s k a j e: Usiej ziamli wyznačana dziea asadnictwa 128000 hektaraŭ. Nadziełaŭ dahetul atrymali 900. Pawodle pawietaŭ: Łuniniecki 37000 hektaraŭ, nadziełaŭ 71; Pinski 15000 hekt., 137 nadziełaŭ. Bieraściejski (Breski) 6000 hk., 160 nadziełaŭ; Pružanski 5500 hk., 141 nadzieł; Kobryński 6000 hk, nadziełaŭ 31; Kosaŭski 10000 hk., 78 nadziełaŭ.

W a j a w o d z t w a N a w a h r u d z k a j e: Ahułam pad asadnictwa ŭziata 80000 hk. ziamli. Dahetul addana asadnikam nadziełaŭ 2400. Pawodle pawietaŭ: u Lidzkim 10000 hk, 240 nadziełaŭ, u Nawahrudzkim 9400 hk., nadziełaŭ 320, u Horadzienskim 8000 hk., nadziełaŭ 300, u Waŭkawyskim 6500 hk., nadziełaŭ 220, Staŭpieckim 35000 hk., nadziełaŭ 95, Dunilawickim 75000 hk. nadziełaŭ 100 Dzisienskim 9000 hk., nadziełaŭ 225, Wałożynskim 6500 hk., nadziełaŭ 100.

Treba adznačyć, što kolonistaŭ sadziać pierawažna na bolš uradžajnych hruntach.

Biełaruskaja škoła. 22 sakawika (marca) ŭ aświetnaj kamisii razhladałasia sprawa biełaruskaj škoły. Ad imia ŭsiaho Biełaruskaho klubu baranili swaju školu pasły Taraškiewič i ks. Ad. Stankiewič. Paddzieržywali ŭ hetym nas socyjalisty, wyzwalency, žydy i niemcy. Paśla haračych sprečak kamisija zhadziłasia:

a) załažyć na košt skarbu biełaruskuju wučycielskuju seminaryju,

b) zasnawać biełaruskija wučycielskija kursy,

i c) zaapiekawacca biełaruskaj škołaj bolš, jak było dahetul. Pryniać-ža na skarbowy košt biełaruskuju himnaziju ŭ Wilni i dawać pastajannuju hrašowuju dapamohu inšym biełaruskim himnazijam, kamisija nie zhadziłasia.

Išce ab Krakaŭskich kursantach. U sojmawaj praświetnaj kamiisii byli dadzieny takija wiestki ab krakaŭskich biełaruskich kursantach: usich było ich 200 z hakam. 200 čaławiek ličyć siabie biełarusami. U Krakawie na žadańnie školnaj ułady apisali swajo žyćcio pa biełarusku 70 čaławiek. Z ich 20 dobra, 46 słaba, a rešta susim drenna.

Ministerstwa Praświety ŭžo pasłała zahad kuratarам, kab hetym kursantam, dali biełaruskuju školu.

Biełarusy u turmach. Letaś wiasnoj usia Hrodzienščyna i Biełastoččyna byli świedkam mnohich aryštaŭ biełarusaŭ. Pryčyny byli palityčnyja. Było aryštawana da paŭtary sotni asob. Paśla interpelacyi (zapytańnia) biełaruskich pasłoŭ da Ministra Sprawiedliwaści 14 śniežnia letašniaha hodu mnohich puścili na swabodu. Astaŭšychsia było 50 asob u turmie Biełastockaj i niešta 40 u Horadni. Nia hledziačy na toje, što nikatoryja z hetych aryštawanych biełarusaŭ siadziać užo až druhi hod i dahetul ich nia puskajuć i nia sudziać, dy ŭ turmach nadtaž ciažka trymajuć, biełaruskija pasły žwiarnulisia da Sojmu 20 sakawika (marca) siol. hodu sa śpiešnym damahańniem, kab Sojm zahadaŭ Ministru jak najchutčej wyznačyć sud našym palityčnym aryštawanym, kab lahčej trymali ich u turmach i kab pakarali tych palicyjantaŭ i čynoŭnikaŭ, jakija ździekawalisia nad aryštawanymi palityčnymi. Spiešnaść hetaj sprawy baraniŭ pasoł ks. Ad. Stankiewič.

Mowa p. Ks. Ad. Stankiewiča:

Wysoki Sojmie! Adnosiny miž polskaj administracyjaj i ludnaściu na biełaruskich ziemlach samyja drennyja. Adnosiny henyja ŭściaž psulisia, a ciapier, kali ŭschodnija hranicy Polščy pryznała Eŭropa, kiepskaść hetych adnosin pawysiłasia išče bolš. (Kryk. Pratesty). Heta źjawišča zmušaje nas zadumacca što da swajej budučyny ŭ Rečypaspalitaj Polskaj. Z usich kutkoŭ biełaruskaj ziamli dachodziać da nas wieści ab niazwyčajna mnohich aryštach. U Hrodzienščynie, Wilenščynie, Mienščynie adbywajucca masowyja aryšty biezbaronnaj biełaruskaj ludnaści i ździeki nad joj. (Hałasy na prawicy: Stydaŭsiab ksiondz!) I kahož arystoŭwajuć? Pradusim spakojnych kulturnych pracaŭnikoŭ, biełaruskuju intelihiencyju. U paw. Dzisienskim aryštawany wučyciali: Pačopka, Astapčyk, Łapicki, Małatoŭnik, kooperator Babič, duchoŭny (hetym razam nie katalicki, jak było za časaŭ Siaredniaj Litwy) prawasłaŭny Surwiła z paw. Duniławieckaha. Aryštowywajuć siabraŭ našych pasolskich sekretarjataŭ, jak Łatyša ŭ Krynkach, aryštowywajuć takža sialan świedamych biełarusaŭ, jak Baciana ŭ Mała-Bierastawieckaj hminie, Hrodzienskaj hub. A kali zapytajem, za što, dyk adkaz prosty: za adno śmiełaje pryznańnie siabie biełarusam. A jak chto wystupić čynna ŭ abaronie swaho narodu i prawoŭ jaho: ŭ abaronie swajej rodnaj škoły, swajej mowy u kaściele i carkwie, ŭ abaronie zwajej ziamli, i kali pašyraje lehalnuju biełaruskuju hazetu i knižku, takoha polskaja administracyja zawieć balšawikom, woraham hasudarstwa i časta nawat bandytam (Kryk).

Maršałak: Prašu supakoicca!

Dyk ničoha dziŭnaha, što turmy ŭ Biełastoku, Horadni i Wilni pierapoŭnieny spakojnaj biełaruskaj intelihiencyjaj. (Hołas: Kamunistami) Papaŭšujuž takim čynam u turmy našu intelihiencyju padčas śledztwa biazlitosna bjuć, ździekujucca i całymi hadami trymajuć biaz sudu ŭ turmach. (Kryk. Hołas: dzie tam całymi hadami, našto pierasoliwać?) Tyja, ab jakich tut hutarka, siadziać užo u Horadni i Biełastoku druhi hod. Nikatoryja ź ich byli strašenna bityja. (Kryk) Maršałak: Prašu supakoicca! Čas maju ahraničany, dyk nie zmahu

tut wyličyć usich tych ździekaŭ uładaŭ nad našymi palityčnymi prastupnikami, ab jakich ja wiedaju. Dyk zatrymajusia tolki na adnym prykładzie. U nočy z 12 na 13 maja 1922 h. palicyja aryštawały Andreja Roščenka (ciapier siadzieć u Biełastockaj turmie, jak palityčny). Paśla aryštu zawiali Roščanka ŭ Bielsk da pawietawaj palicyi i tam zastupnik Komendanta palicyi Bženček z paduładnymi sabie palicyjantami tak ździekawaŭsia nad Roščenkaj: a) Bili jaho kułakami pa twary i haławie. b) Kłali na padłohu i bili pa ŭsim ciele prykładami ad strelbaŭ. c) Taptali Roščenku nahami i bili pa nahach žaleznym prentam. d) Zastupnik komendanta Bženček braŭ Roščenku abiedźwiemi rukami za wušy i ciahnuŭ ich u baki. Hetakaje strašnaje mučeńnie znosiać našy palityčnyja. Zwaročalisia my z interpelacyjaj da P. Ministra Sprawiedliwaści i p. Ministr byŭ łaskawy adkazać...

Maršałak: Prašu končyć, bo budu prymušany adniać ksiandzu hołas.

Jak tak, dyk konču, choć maju jašče mnoha čaho skazać. Uznoŭ majem wiestki, što choć P. Ministr pryrok niejkaje palepšańnie palityčnym u turmach, to musić heta ničoha nie pamahło, bo nikatoryja ź ich z raspuki admaŭlajucca prymać ježu i starajucca pazbawić siabie žyćcia.

Dziela wyšejskazanaha ŭ imia ludzkoha pačućcia, ŭ imia pryncypaŭ etyčnych, panujučych u hetym Sojmie, u imia sprawiadliwaści zaklikaju Wysoki Sojm, kab hałasawaŭ (Hołas: za zdradnikami) za śpiešnaściu našych damahańniaŭ. Damahańniž hety woś takija: Wysoki Sojm niachaj pastanowić: zahadać P. Ministru Sprawiadliwaści, kab 1) jak najchutčej 40 biełaruskim palityčnym u Hrodzienskaj turmie i 50 u Biełastockaj daručyć akt abwinawačeńnia i wyznačyć sud, 2) palepšyć niaznosnaje žyćcio ŭ turmach i 3) raźśledawać sprawu ździekaŭ i bićcia palityčnych, kab pakarać winawatych. (Kryk nia pierastaje).

Hetahaž 20. 3. 23. biełaruskija pasły ŭnieśli ŭ Sojm taksama śpiešnyja damahańni ŭ sprawie duža mnohich aryštaŭ biełarusaŭ na ŭsiej Biełarusi u Polšču. Śpiešnaść hetych damahańnia baraniŭ pasoł S. Baran.

Mowa pasła Siarhieja Barana: Wysoki Sojmie! Damahańni našy ŭ sprawie masawych aryštaŭ Biełarusaŭ robimo nie dla demonstracyi, ale dziela pakazańnia taho bezpraŭja, jakoje tasujecca da Biełaruskaha Narodu.

Ad 1919 h. administracyja na našych ziemlach uwodzić dla nas asabliwy sposab uradawańnia, heta znača: apirajecca nie na prawie, ale na kii. Zamiest prawa zaŭsiody panawała i panuje bezpraŭje. Za kožny prajaŭ žyćcia našaha hramadzkaha, kulturnaha, abo ekanamičnaha ludziej našych kidajuć u turmy, arhanizacyi zakrywajuć, a kožny zwarot da ŭłady miascowaj, ci centralnaj astajecca biez adkazu. Tak było cely čas i tak jość až da apošnich dzion.

My pryšli ŭ Sojm, kab spynić hetyja tendencyjnyja bezpraŭja, kab biełaruskaje žyćcio pastawić pad abaronu prawa, kab wyjaśnić, što pawodle Konstytucyi jość dla nas dazwolena, a što nie. Da hetych časaŭ na našych ziemlach usio, što nasiła biełaruski charaktar, było niedazwolenym. Woś adzin prykład: 1921 i 1922 h. Hrodzienskaje Pawietawaje Starastwa biezapelacyjna zakryła 20 kooperatywaŭ, jakija nat' nia mieli wykľučna biełaruskaha narodnaha charaktaru, bo byli ŭ ich i Palaki, i Biełarusy i Žydy. Adhetul jasna, što kooperatywy hetyja nie mahli być konspiracyjnapalityčnymi arhanizacyjami, a byli arhanizacyjami ekanamičnymi i byli zhodny z prawam. Adnak ich zakryli. Zakryli taksama Biełaruski Nacyjanalny Kamitet u Horadni i niekalki arhanizacyjaŭ moładzi, dziela taho, što ŭsio heta było bytcam nielehalnaje. Apošnim časam masawyja aryšty spatykajem nia tolki ŭ Horadzienščynie, ale na ŭsich abšarach biełaruskich u miežach Rečypaspalitaj Polskaj. Aprača taho, što ŭ Horadzienskim paw. aryštawana niekulki dziesiatkaŭ asob, u Wilenščynie pasadžana ŭ hetych dniach bolš, jak 700 čaławiek biełarusaŭ. Heta jość wyłaŭliwańnie biełaruskich dušaŭ, heta jość hwałt nad biełaruskim narodam! Dalej tak być nia moža. Wotža, kab aharadzić prawam biełaruskaje žyćcio i kab raz nazaŭsiody spynić hetyja ŭsie tendencyjnyja aryšty, my ŭnosim swaje damahańni Bo kahož paaryštowywali apošnim časam? Najbolš tych świadomych biełarusaŭ, jakija pracawali padčas wybaraŭ razam z Biełaruskim wybarnym kamitetam z № 16 Dyk ludzi hetyja pastupajuć legalna, jany susim nie pracujuć tajna, a ich zapi-

sywajuć da čornaj knižki, robiać rewizyi, i choć ničoha nie znachodziać, aprača lehalnaj biełaruskaj literatury, aryštowywajuć i sadziać u turmy. Dalej tak być niamoža. U demokratyčnym haspadarstwie administracyja pawinna šanawać prawa i pawinna wiedać, što jość u zhodzie z prawam, a što nie. Kali pasoł pryjaždžaje na tak zwanyja „Kresy Wschodnie", a da jaho prychodziać sialanie z rožnymi skarhami i žalami, dyk ni adzin z ich nie pazwolić, kab heta ŭsio rabiłasia ŭ jaho chacie, bo hetaha dawoli, kab paśla palicyja jaho aryštawała.

Panowie, razchodzicca nia tolki ab aryšty, ale taksama i ab henaje bićcio, jakomu paddajuć aryštawanych biełarusaŭ. (Kryki).

Na asnowie wyšejskazanaha Wysoki Sojm niachaj pastanowić zaklikać urad, kab: a) jaknajchutčej zdaŭ ab hetym sprawazdaču Sojmu, i b) kab stwaryć z 5 asob sojmawuju kamisiju, ŭ jakoj byŭby i pasoł biełarus, dziela raźśledawańnia sprawy.

Paśla našych pramoŭcaŭ abjaśniaŭ hetu sprawu Ministr Sprawiadliwaści p. Makoŭski. Jon zajawiŭ, što hrodzienskim i biełastockim aryštawanym užo daručany akt abwinawačeńnia i što chutka budzie sud. Szto da nadužyćciaŭ palicyi, dyk jon pastarajecca pakarać winoŭnych. Biełarusaŭ aryštawanych pa jaho sławach, winawaciać u niejkim paŭstańni prociŭ Polščy.

* * *

Nia bušujcie wichry, nia šumicie... —
Praminuła zima nie adna,
Užo niaraz niepahoda na świecie,
Ale-ž ŭrešci zahlanie-j wiasna.

Zmyje śnieh sierabrystaj ślazoju,
Lod ahniom załacistym ściače,
Les adzieńnie listwoj maładoju
I praleskami ŭ im zaćwicie.

Pryniasie charastwo i napiewy,
Zhinie carstwa ściudzionaha sna.
Nia šumicie wichry... Dosi hniewa, —
Skora, skora nastanie wiasna.

Todar U.

Kuryca.

Daŭno ŭžo skazana na świecie:
Kali nia pan — nia jedź ŭ karecie,
Kali nia pop — ryz nie nadziewaj,
Chto ty jość taki — siabie paznaj;
Hawary paswojmu zaŭsiahdy, —
Nia wyśmiajuć ciabie susiady:
Twaja mowa — to nia žart —
Boham dana tabie, brat.

Adna kuryca pačuła,
Szto za śpieŭ chwalać sałaŭja.
(Jaje zajzdraść aharnuła)
—„Pačakajcie, oj i ja
Udal pakažu swaju
I nia horaj sałaŭja
Taki-ž napeŭna zapiaju".
I wot naduŭšy bruch,
Zapiajała, jak piatuch.
—„Szto za licha", dumaje kuryca
—„Treba mnie musić napicca,
I pramačyć trocha horła,
Bo tam ŭ im niešta spiorła".
Napiłasia — pasakatała,
Dyj znoŭ naduŭšyś zapiajała,
A ŭsio taksama — jak piatuch...
—„A bahdaj twoj zwioŭsia duch!"
Zaklaŭ haspadar z pakaleńnia,
—„Oj praklataje nasieńnie,
Tak i znaj,—
Piajeć mnie na biadu.
Ach ty šelma, pačakaj,
Sa swietu lepš ciabie źwiadu!"
I wot skarej
Kurycu swaju jon zławiŭ
I na parozie la dźwiarej
Haławu jej adrubiŭ.
A pamiž kurej
Padniaŭsia śmiech taki,
što zabaleli im baki.

J. Bylina.

Z Biełaruskaj wioski.

BIAREŹWIECZ, Dzisienskaha paw. Pryšłosia mnie prajaždžać niadaŭna mima słaŭnaha bazylijanskaha klaštaru ŭ Biarezwičy. Klaštar słaŭny daŭniej — heta wializarnaja ruina. Mury biarezwieckija dawiedzieny da ruiny niaŭdolnaściu Ziem-

skaha Uradu i błahoj wolaj miascowaj administracyi. Padumajcie tolki: klaštar pieratrywaŭ wojny, — a razrušan niachajstwam swaich-ža ŭłaściej. Historyja takaja. Paśla balšawikoŭ pieršym pretendentam da światyni i falwarku zjawiŭsia kaścioł katalicki. Probašč abniaŭ u faktyčnaje uładańnie kaścioł i inš. Za časaŭ adnak „Uradu Cywilnaha" mury zaniało Starostwa, a na ziamlu skora pakłaŭ swaju ruku ziemski Urad. Z druhoha boku duchoŭnaja katalickaja seminaryja robić starańnia dastać mury i falwarak dziela swaich metaŭ, kab załažyć tam tak zwanuju „seminarjum minor" — himnazyju dla ŭstupajučych u seminaryju biez matury. Pa roznych hutarkach (nia mała papiery sapsuli) seminaryi admowili. Tymčasam starostwa, ci Urad ziemski, addajeć usiu majemaść dla rolnaj škołki (faktyčna niaistnujučaj) u arendu. Supołka rolnaja biarecca arhanizawać škołu haspadarskuju dla sialan, a z uradawaj starany abiecany sredstwy, naznačany nat' srok. I što-ž bačym? Uradoŭcy wysialilisia i zaniali druhi klaštar, manaški wysialilisia, a pa wysialeńni tych i druhich pašoŭ rabunak. Chto kradzie, niachaj heta budzie sakret: tawarystwa rolnaha i administracyi, dawoli, što rujnujecca usio: ad wakon da dźwiarej. Chto widzieŭ mury pry balšawikoch i zraŭniaje ich z ciapierašnim stanam, prosta wačam wieryć nia choča, jak ciapier pahoršała. Ja peŭny, što „tawarystwa rolnaje", takoje jak jość, dawiadzieć usio da takoha stanu, što rahatać buduć usie čarty z piekła. Nie daicio, panočki, muroŭ dziela dobraj, pracy, dyk nia rujnujcie ž čužoj pracy, kab nie skazali ab was, što „ni sam ni ham, ni druhomu ni dam". Swojmir.

NAWAHRUDAK. Biełaruskaje žyćcio jak u samym Nawahrudku, tak i ŭ wa ŭsim paw. ciapier niejak krychu prycichła. Burleła jano duža padčas wybaraŭ u Sojm. Adnak i ciapier nawahrudcy nie zasnuli, a tolki prycichli: ŭsio čakajuć ad Sojmu jakoj palohki ŭ žyćci. A jak nia było ničoha, tak i niama. Usio sialanstwa strašenna aburana, jak samym asadnictwam, tak i henymi 50 miljardami, jakija niadaŭna Sojm pastanawiŭ dać asadnikam, jak dapamohu. Usich nas da hłybini dušy aburaje polskaja partyja „Wyzwoleńnie", kataraje hetak pryrakała, što pojdzie praciŭ asadnictwa, a tymčasam ciapier robić inakš. Z hałasawańnia ŭ Sojmie za 50 miljardaŭ dla asadnikaŭ, my ciapier jasna bačym, što i „Wyzwolenie" dla nas dobraje tolki na słowach. Adny našy ščyryja pryjacieli— heta našy pasły biełaruskija i ŭkrainskija. Dyk ciapier my duža škadujem, što mnoha hałasoŭ swaich stracili, addajučy ich nie na swaich ludziej, a na palakoŭ.a Čym bolš było-b u Sojmie našych tym lepš dla nas sialnn. Druhi raz hetaj hamyłki nie paŭtorycca.

Taksama majem žal, da swaich pasłoŭ, što jany mała pakazywajucca da nas na wiosku. Nu, ale jak paciapleje, dyk pajawiacca da nas, mnoha ŭ čym pamohuć nam i paradziać.

Niomaniec.

MAŁAJA ŁAPIENICA, Waŭkawyskaha paw. U M. Łapienicy i ŭ wakaličnych wioskach usie ludcy — heta mocna świadomyja biełarusy. Dokazam čaho — heta toje, što jašče ŭ 1919 h. staralisia i nat' užo mieli swaju biełaruskuju škołu, pryhataŭlali ŭstroić spektakl—staŭlajučy „Paŭlinku". Ale, wiedama, sa škoły dziaciej prahnali, a tudy pasadzili žandaraŭ. Łapienickaja moładź usiož taki astałasia biełaruskaju, jak i była, i ciapieraka nia spić u šapku. Čytajeć swaje hazety i starajecca adkryć biełaruskuju škołu. Adnym słowam—Łapienčukom astajecca tolki pažadać pamysnaści ŭ pracy i dapamahčy im. Česć Łapienickaj Moładzi!

Nahladčyk.

Pany—niahodniki.

w. RASŁO, Žodzišnaj hmin., Swiancianskaha paw. Naša ziamla hraničyć razam z dworam pana Bakščanskaha z Žodzišak. Woś-ža pan pažadaŭ kawałak ziamli da 70 dzies. pradać. Na ziamli hetaj jość krychu i našaha serwitutu. Peŭna-ž, što kupić ziamlu hetu chacieli b my, rasłaŭcy, i my da hetaha najbolš majem prawoŭ, inakš, dyk wioska naša adharadžywajecca ad wadapoju i tak ściskajeca kruhom, što ani wyjšci. Ale biada ŭ tym, što ŭ nas ludziej wiaskowych niama dalaraŭ, a pan abawiazkowa žadaje dalaraŭ. A tut jakraz padkruciŭsia i amerykaniec z dalarami, woś-ža jamu i pradaje pan ziamlu. Robim usie starańni, kab samym kupić henu ziamlu. Zwiarnulisia u Świanciany da Pawiatowaha Uradu Ziemskaha, a tak-ža i da

našych pasłoŭ. Dumajem, što urad pawiniek bolš rupicca ab cełaj wioscy, jak abadnym, ci abniekalkich asobach. Dziwić nas usio-ž hena strašnaja warožaść pana da wioski. Hetulki pany pieražyli za rewalucyju, a nie nawučylisia ničoha. Bajusia, kab iznoŭ jakoje licha nie spatkała našych panoŭ. Rasławiec.

Z Sawieckaj Biełarusi.

Biełaruski Uniwersytet u Miensku uściaž raźwiwajecca. Z boku nawuki jon pastaŭlen dawoli dobra. Jość takija nawukowyja siły, jak prof. Lubaŭski, akad. Karski, prof. Pičeta i inš. Da ich dałučajucca maładyja prafesary biełarusy, jak Ihnatoŭski i Jančuk. Nikatoryja pradmiety wykładajuć pa biełarusku.

Biełaruskaja pačatkowaja škoła szyrycca i macujecca. Dahetul jana raźwiwałasia blizu wyklučna tolki ŭ Mienščynie, ciapier ža pašyrajecca i na ŭsiu Uschodniuju Biełaruś, jak hub. Witebskuju, Mahiloŭskuju, Smalenskuju. U hetaj sprawie Kamisaryjat Aświety wydaŭ specjalny cyrkular.

Biełaruskaje wydawiectwa ŭ balšawikoŭ užo možna skazać pierawyšyła wydawiectwa tut u nas. Mnoha nadrukowana padručnikaŭ školnych i niekulki nowych zbornikaŭ wieršaŭ našych paetaŭ: Kupały, Kołasa, Biaduli, Hartnaha i inš. Pad rukoj hetych knižak nia majem, dyk nia wyličajem, ciapier pierastajem tolki na tym fakcie, što kulturnaja biełar. rabota ŭ sawieckaj Biełarusi kipić. Biełarusy z sawieckaj Biełarusi aprača Miensku drukujuć časta biełaruskija knižki i ŭ Berlinie.

Biełarusy u Łatwii.

Adnosiny łatyšskaha ŭradu da Biełarusaŭ duža dobryja. Urad zaŭsiody idzieć biełarusam na spatkańnie. U Łatyšskim Sojmie biełaruskich pasłoŭ niama. Nie prawiali, bo dienna pryhatawalisia.

Biełaruskija himnazii ŭ Łatwii raźwiwajucca dawoli pamysna. U Dźwinsku jość 8-mi klasowaja uradowaja biełartskaja himnazija. Dyrektaram wiadomy biełaruski dziejač I. Kraskoŭski. Wučniaŭ u himnazii poŭna. Usie biełarusy; dźwie treći prawasłaŭnyja, adna treć kataliki, krychu starawieraŭ, 1 žyd. Wučać pa biełarusku, tolki u 7 i 8 kl. pa rasiejsku, ale i ŭ hetych klasach jość pradmiety biełaruskija.

Druhaja himnazija ŭ Lucynie. Heta značna horšaja. Robicca ŭsio, kab palepšyć. Himnazija heta s 1-ha krasawika stajecca taksama ŭradowaj.

Pačatkowyja škoły raźwiwajucca tak sabie. Adčuwajecca wialiki niedachwat wučycialoŭ świedamych biełarusaŭ. Dziela hetaha bywaje i tak, što škoła zakładajecca jak biełaruskaja, a wučyciel z ducham rasiejskim časta robić hetu školu rasiejskaj. Jość biełaruskich pačatkowych škoł 50.

Wiaczornyja kursy dla wučycialoŭ biełarusaŭ u Dźwinsku majuć 20 słuchačoŭ. Kursy hetyja iduć dobra i na ich wialikaja pakładajecca nadzieja. Hetyja kursy, choć nia mnoha, ale daduć dobrych wučycialoŭ biełarusaŭ.

Biełarusy u Litwie.

Dziela taho, što na Litwu wiarnułasia šmat biełarusaŭ z Rasiei, a tak sama z pryčyny taho, što niadaŭnija wybary ŭ Litoŭski Sojm, praŭda, niekarysnyja dla biełaruskaha hramadzianstwa, raskałychali biełarusaŭ da nacyjanalnaha adradžeńnia, pačałasia samaarhanizacyja biełaruskaha žycharstwa — niezaležna ad uradowych ustanoŭ. U Koŭni adbyŭsia wialiki schod biełarusaŭ dla arhanizacyi Biezaruskaje Hramady. Abrana nowaja Rada Hramady ŭ składzie asob: Staršyni — Jazepa Waronki, Namieśnika Staršyni — Lawona Zajca, Hałoŭnaha pisara — świašč. Bazyla Niadźwiedzkaha, Skarbnika — Hryhora Kaziačaha i Siabra — Alaksandra Karabača.

Z biełaruskaha žyćcia u Ameryсy.

(ad našaha ŭłasnaha karespandenta)

Ks. A. Cikota ŭ Grand Rapids.

Da miesta Grand Rapids, (Mičygan) 12 lutaha pryjechaŭ z Čykago ŭ sprawach duchoŭnych wiadomy biełaruski pracaŭnik ks. Cikota. Tut jon mieŭ taksama spatkańnie z hram. J. Čarapukom, jaki padrobna infarmawaŭ jaho ab biełaruskim hramadzkim ruchu ŭ Štacie Mičygan. Abodwa našyja dziejačy byli wielmi zdawoleny wynikami chutkaha ŭzrostu nacyjanalnaha aświedamleńnia našaj emihracyi i jaja wialikaj prychilnaści da biełaruskaha ruchu na Baćkaŭščynie. Pradstaŭniki tutejšaj kalonii wielmi horača i prychilna spatkali swajho miłaha i niespadziewanaha hościa z dalokaj Biełarusi. Cikota swaimi apawiedańniami ab sučasnym stanowiščy Biełarusi, ščyraj i serdečnaj mowaj biełaruskaj zrabiŭ na tutejšych biełarusaŭ katalikoŭ wializarnaje ŭražańnie.

Sa ślaźmi biełarusy raźwitali ks. Cikotu, jaki musiŭ 14 lutaha wyjaždžać dalej.

Ale na haračyja prośby abiecaŭ jašče raz pryjechać 8-ha sakawika na niekalki dzion.

Na heta čysło biełarusy ŭ Grand Rapids majuć zrabić uračystaje spatkańnie swajho rodnaha duchoŭnaha prawadyra, a pry hetym adbyć z im naradu, na jakoj buduć usie wydatniejšyja biełaruskija hramadzianie.

Hram. Čarapuku pradstaŭniki biełaruskaj kolonii serdečna padziakawali za starańnia ŭ pryjeździ ks. Cikoty. Z Grand Rapids ks. Cikota adjedzie da New-Yorku, dzie taksama jaho spatkajuć i buduć čakać našyja biełarusy...

Dajcie bolš takich haściej z dalokaj Biełarusi!

Franciš Kamlinski.

Amerykanskija biełarusy i našyja studenty na Baćkaŭččynie. Biełaruskija studenty Wilenskaha Uniwersytetu, jakija zwiarnulisia da Amerykanskich biełarusaŭ z prośbaj pamahčy im materyalna na wydawiectwa i na inšyja patreby hramadzkaha charaktaru — znajšli na pieršy pačatak dawoli dobraje padtrymańnie i rabočyja dawoli achwotna dajuć achfiary.

U sakawiku hram. J. Čarapuk wyjaždžaje z Grand Rapids da Detrojt i Chicago dziela supolnaj narady z miascowymi dziejačami-biełarusami u wielmi pawažnych hramadzkich sprawach. Naohuł apošnija časy zaŭwažywajecca tut haračaja praca biełaruskich niezaležnikaŭ. Demakratyčnaja meta ich čynnaści sustrekaje prychilnaść, jak uradowych amerykanskich sfer, tak i wydatnych hramadzka-palityčnych. Apošnija wiestki, jakija my atrymoŭwajemo z Ameryki świedčać, što u niedalokaj budučynie biełarusy tam stworać pawažnuju arhanizacyju, jakaja u wamnohim dapamoža našaj Baćkaŭščynie ŭ jaje ciapierašnim ciažkim stanowiščy.

Szto čuwać na świecie.

Eŭropa pryznała hranicy Polščy. Jak wiadajem až da apošnich časaŭ uschodnija hranicy Polščy Eŭropaj nia byli pryznany. Stałasia heta tolki 15 sakawika 1923 h.

Pa Kłajpedzie da Wilni. Litoŭcy, zdabyŭšy dla siabie partowy horad Kłajpedu, ciapier usie swaje starańni za hranicaj źwiarnuli na toje, kab zabrać sabie Wilniu.

Polskija rabočyja jeduć u Francyju. Polskija rabočyja, asabliwa z Zachadu Polščy u wialikim liku jeduć na rabotu u Francyju. U wa ŭsiej Francyi polskich rabočych jość užo 120.000 čaław.

Francuski urad pryjmaje ich achwotna. Zrarumiejem heta dobra, kali prypomnim sabie, što Francyja wyradžajecca. Tam niama pryrostu ludziej.

Urad francuski ništo apiakujecca hetymi rabočymi i z boku duchowaha. Dazwalaje i pamahaje zakładać swaje škoły, hurtki, arhanizacyi. Usich dziaciej polskich chodzić da polskich škoł u Francyi 5.000.

Spawa Arc. Cieplaka i 14 katalickich ksiandzoŭ. U hetych dniach balšawicki sud u Maskwie sudziŭ katalickaje duchawienstwa bytcam za zpraciŭleńnie sawieckaj uładzie. Arc. Cieplaka i prałata Butkiewiča asudzili na śmierć, a reštu ksiandzoŭ u turmu na rožnyja sroki.

Balšawiki i Relihija. Adnosiny balšawikoŭ da pytańniaŭ relihijnych najhoršyja. Relihija tam praśledujecca samym hrubym sposabam. Kaścioły i Cerkwy ličaca narodnym bahaćciem, wot-ža, kab u ich malicca, dyk treba płacić sawietam arendu. Arenda heta nie małaja. Naprykład: u Charkawie za światyniu płacić treba try miljardy z haroj sawieckich rubloŭ, u Humaniu 600 miljonaŭ.

Litwa i traktat ab mienšaściach. Jak wiadoma Polšča padpisała na mirnaj konferencyi 1919 h. ŭ Wersali tak nazwany „traktat ab mienšaściach", heta znača—ustawu ab niapolskich narodach u Polščy. Ustawa hena nakładaje na Polšču abawiazak apiakawacca i narodami niapolskimi, što ŭwachodziać u skład Polskaj Respubliki. Litwa dahetul henaha traktatu nie padpisała; Polskija palityki robiać zachady za hranicaj, kab prymusić Litwu da padpisańnia traktatu.

Balšawickaja kara śmierci na Arcybiskupa Cieplaka da hłybini aburyła ŭwieś świet. Usie cywilizawanyja haspadarstwy Europy i Ameryki šluć swaje pratesty prociŭ kary śmierci, na jakuju balšawiki asudzili Arc. Cieplaka. Čyčeryn užo zajaŭlaje, što wykanańnie kary adłožana i što Arcybiskupa nie razstralajuć, a wyšluć z hranic Rasiei.

Niamieckija kolonisty. Niekali niamiecki ŭrad na polskich ziemlach nasadžywaŭ swaich kolonistaŭ. Ciapier, kali henyja ziemli wiarnulisia da Polščy, urad Polski choča zrabić z imi paradak.

Usich kolonistaŭ niemcaŭ było 21518. Z hetaha liku 18.0000 majuć užo poŭnaje prawa astawacca ŭ Polščy na swaich kolonijach; 1 518 kolonistaŭ wysialajucca ŭ Niamieččynu, a 2.000 spornyja; ab ich ciapier idzieć spor.

Na miejsca Lenina. Lenin, jak wiedama, duža krepka zapaŭ na zdaroŭi. Dyk wot-ža ciapier kamunisty łamajuć haławu, kaho wybrać na miejsca Lenina. Lenin jość staršynioj Rady Narodnych Kamisaraŭ. Usie hodziacca na toje, što na hetym stanowiščy pawinien być rasiejac. Na hetu pasadu wysowywajuć Rykowa.

Darawańnie palityčnych prastupkaŭ ŭ Polščy. Staršynia Rady Ministraŭ p. Sikorski pierasłaŭ Maršałku Sojmu prajekt ustawy ab darawańni prastupkaŭ, jakija wypływali z palityčnych, ci relihijnych pryčyn. Ustawa heta budzie datyčyć prastupnikaŭ ad 1 listapada 1918 h. až da 15 sakawika (marca) siol hodu. Ustawa wyklučaje prastupnikaŭ, jakija sumyśla dapuścilisia zabojstwa, ciažka ranili kaho, imknulisia da pierawarotu dziaržaŭnaha i hramadzkaha Polščy, zajmalisia špionstwam proci Polščy. Ustawa heta źjaŭlajecca z pryčyny pryznańnia Eŭropaj uschodnich hranic Polščy.

Adozwa da Biełarusaŭ i Ukraincaŭ. Waršaŭskija hazety pišuć, što staršynia Ŭradu p. Sikorski u najbližšym časie maje wydać adozwu da biełaruskaj i ukrainskaj ludnaści. U hetaj adozwie budzie hawarycca ab ważnaści pryznańnia hranic, ab tym, što ciapier palepšycca našym ludziam žyćcio i h. d.

Z Wilni.

„Kryk Praŭdy"skanfiskawany. Biełaruskaja adnadnioŭka, wypuščana 20 sakawika pad zahałoŭkam „Kryk Praŭdy" skanfiskawana ŭładaj. Adnadnioŭka heta wykazywała pratest prociŭ pryznańnia ŭschodnich hranic Polščy.

Prowady ks. I. Bobiča. U niadzielu 18 sakawika ŭ Wilenskaj Biełaruskai Himnazii adbylisia prowady wučyciela himnazii ks. dr. I. Bobiča, jaki pakidaje Wilniu i wyjaždžaje na wiosku. Dyrektar himnazii p. Trepka u swajej pramowie adznačyŭ ks. Bobiča, jak widnaha i humannaha pedahoha.

„Nowaje Życcio“ kanfiskowana. Pa zahadu kamisara ŭradu p. Wimbora № 4 „Новага Жыцьця“ skanfiskawany. Choć praŭdu każučy susim nia było za što rabić hetaha.

Da wiedama biełarusaŭ u Amerycy. Biełarusy ŭ Złučanych Sztatach Ameryki mohuć atrymać biełaruskuju literaturu, hazety, kartu Biełarusi, atkrytki z widami Baćkaŭščyny pa takomu adrasu: Whiterussian book store (Biełaruski knižny mahazyn) 585 Stocking Ave. N. W. Grand Rapids, Mich.

Biełaruskaje nabaženstwa u kaścieli św. Mikałaja, z pryčyny raźjezdu wučniaŭ na światа, na niekatory čas pierarywajecca. Paśla świata pačniecca ŭznoŭ 22 krasawika (kwietnia).

Lekcyja stud. Hrynkiewiča 4 i 11 sakawika ab relihijnaj Unii na Biełarusi była duża cikawaj. Student Hrynkiewič sprawu Unii pradstawiŭ hruntoŭna i bezstaronna. Biełaruskaje studenstwa jahonymi dumkami duża zacikawiłasia. U chutkim časie niechta z našych studentaŭ uznoŭ na hetuju temu majeć niešta čytać, tolki ŭžo z inšaha pohladu. Treba adznačyć, što takija tematy, kali ich raźbirać hruntoŭna i bezstaronna majuć wializarnaje značeńnie nia tolki relihijnaje, ale i dla biełaruskaści. Moładź naša takim čynam wučycca bačyć pamyłki našaj minuŭščyny i tyja šlachi, pa jakich treba iści.

Zjezd biełaruskich wučycialoŭ siarednich škołaŭ u Wilni adbudziecca 11—14 krasawika siol h. u pamieškańni Biełaruskaj himnazi (Wostrabramskaja 9). Dla s'abraŭ źjezdu z prawincyi budzie darmowaje pamieškańnie.

Nowyja časopisi. Biełaruskaje Sw.-Trajeckaje bractwa ŭ chutkim časie pačnie wydawać biełaruskuju hazetu „Prawasłaŭnaja Biełaruś“.

Piśmieńnik Makar Kraŭcoŭ padaŭ zajawu Kamisaru uradu ab dazwole wydawać biełaruskuju hazetu pad nazwańniem „Sacha“.

✦✦✦✦

Światkawańnie 5-aj hadaŭszczyny abwieszczańnia Niezaležnaj Biełarusi.

Heta narodnaje naša świata sioleta adbyłosia duża uračysta. Adbywałasia jano tak: paśla nabaženstwaŭ u Kaścieli sw. Mikałaja i ŭ Carkwie sw. Trojcy było pryniaćcie biełaruskaha duchawienstwa u kwatery dyrektara himnazii p. Trepki. Witajučy biełaruskaje duchawienstwa, jak prawasłaŭnaje, tak i katalickaje, wystupiŭ z pramowaj M. Krasinski sakretar himnazii. Adkazywaŭ jamu ks. A. Stankiewič, jaki ćwierdziŭ, što usiamu biełaruskamu duchawienstwu, jak katalickamu, tak i prawasłaŭnamu treba ćwiorda stajać na biełaruskim hruncie, iści za adno z narodam i zaŭsiody pomnić ab tym, što asnowaj chryścijanstwa jość pradusim luboŭ. Wystupaŭ takža z pramowaj pasoł A. Wasynčuk, ukrainiec.

Paśla hetaha ŭ hadz. 1 dnia adbyłosia uračystaje pasiedžańnie pedahohičnaj rady Biełaruskaj himnazii. Adčyniŭ pasiedžańnie pramowaj dyr. Trepka. Da dziaciej pramowiŭ pasoł B. Taraškiewič. Ad roźnych ukrainskich kulturnych arhanizacyjaŭ witali našu moładź pasły ukraincy: A. Wasynčuk i dr. Dmitriuk. Nastroj moładzi wiasioły i ŭračysty. Biełaruski himnazyjalny chor pad kiraŭnictwam A. Stepowiča piajaŭ pryhoža biełaruskija pieśni.

Wiečaram a hadz. 6 było ŭračystaje pasiedžańnie Nacyjanalnaha Kamitetu. Ludziej poŭna. Spasiarod ich mnoha haściej. Ad ukraincaŭ 4 pasły: A. Wasynčuk, S. Pidhirski, P. Wasynčuk i dr. Dmitriuk. Ad litoŭcaŭ hramadzianie: dr. Alsiejka, Stašys, Wilecki. Pasiedžańnie začaŭ pramowaj Ant. Łuckiewič; referat, na temu: „Idealnaja niezaležnaść Biełarusi — załoh jaje niezaležnaści faktyčnaj“, pračytaŭ ks. A. Stankiewič. Tady pačalisia prywitańni nas praz uspomnianych haściej. Witali taksama pasły „Wyzwalency“ Ballin i Haławač. I jany padčorkiwali swaju solidarnaść z biełarusami u hety dzień, bo i jany taksama biełarusy. A što jany nie pašli z biełarusami, a z polskim „Wyzwoleniem“, dyk heta ničoha, bo pawodle ich słoŭ, jany ŭsioż-dyki majuć na woku dabro i niezaležnaść palityčnuju u budučynie swajho Biełaruskaha Narodu.

U hadzinie 8 wieč. u Biełaruskim Klubie adbyŭsia bankiet, na jakim taksama byli palityčnyja pramowy. Z pramoŭ była jasna widać družba biełarusaŭ z ukraincami, litoŭcami i z niamnohaj polskaj demakracyjaj. Na bankiecie ad polskaj dem. byli prysutnyja: red. L. Abramowič, St. Mickiewič, senatar Kryžanoŭski, a spasiarod ich i mecenas T. Wrubleŭski, wiadomy swaimi hruntoŭnymi i sprawiadliwymi adnosinami da ŭsich narodaŭ u našym krai.

M. K.

Usiaczyna.

* * *

Sudździa: Čamu heta was kožnaja sprečka dawodzić da bićcia? Razumny pawinien durnomu zaŭsiody ŭstupić!..

Padsudny: A čamuž jon nia choča wieryć, što ja za jaho razumniejšy... Ha?...

* * *

Toj nia lubić praŭdy, chto nia choča pamylacca.

Sekretaryjaty Biełaruskaha Pasolskaha Klubu.

1) **Wilnia,** Wilenskaja wul. № 12 kw. 6.

2) **Lida,** II Słabodka № 8 sekretar Kalasinski.

3) **m. Hłybokaje,** Dziśnienskaha paw. wul. Sienkiewiča № 46.

4) **Żodziški,** Świencianskaha paw. ks. Godleŭski.

5) **Nawahrudak,** Wialiki rynak 14, sekr. Jan Birukowič.

6) **Niaświž,** Albianskaja 28, sekr. Jaz. Sznarkiewič.

7) **m. Stoŭpcy,** Szpitalnaja, 22. R. A. Sabaleŭski.

8) **Baranawičy.**

9) **Horadnia,** Mastowaja 9.

10) **Wałkawysk,** Piaskowaja 14.

11) **Bielsk,** Zamkowaja wul. № 3 kw. 1. sekr. Kanstancin Karycki.

12) **m. Sakołka,** Horadzienskaja wul. № 34

13) **m. Kleščeli,** Bielskaha pawietu.

14) **m. Krynki,** Horadzienskaha pawietu, Horadzienskaja wul. № 34.

Swaja počta.

Studentu u Prazie A. Klimowiču: Pawodle prysłanych wami adrasoŭ «Krynicu» pasyłajem. Padziaka. Czasami napišycie štoniebudź nam u hazetu ab zaharaničnym žyćci.

J. Czarapuku ŭ Amerycy: Prośbu Wašu spaŭniajem. „Krynicy“ Wam pasyłaje m 30 №№. Nie zabywajciesia ab nas, pišycie.

K. Swajaku: Drukujem. Niešta wy zabylisia ab nas, mała prysyłajecie u redakcyju swich tworaŭ. Dyk prosimo!

U Biełaruskaj Kniharni
Zawalnaja, 7
pradajucca „NIADZIELAŠNIJA EWANHIELII i NAWUKI“
Ks. D-r. I. Bobiča
na ŭsie niadzieli hodu.

Redaktar-Wydawiec U. Znamiaroŭski. Drukarnia S. Bekkera Subocz 2.